

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Tdo/62/2018
Identifikačné číslo spisu: 4412011316
Dátum vydania rozhodnutia: 09.10.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Szabo
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:4412011316.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Petra Szaba a sudcov JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Juraja Klimenta v trestnej veci obvineného Z. S. pre obzvlášť závažný zločin vraždy podľa § 145 ods. 1, ods. 2 písm. c) Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e), § 127 ods. 3 Tr. zák., prerokoval na neverejnom zasadnutí 9. októbra 2018 v Bratislave dovolanie C. S., sestry obvineného Z. S., podaného prostredníctvom zvoleného obhajcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 30. októbra 2014, sp. zn. 4To/76/2014, a takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolanie C. S., sestry obvineného Z. S. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Nitra z 13. februára 2014 sp. zn. 1T/90/2012 bol obvinený Z. S. uznaný za vinného z obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa § 145 ods. 1, ods. 2 písm. b), c) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. c), § 139 písm. e) Tr. zák. na skutkovom základe, že

dňa 28.02.2012 v Leviciach v čase od 18.00 hod. do 20.45 hodiny po návrate poškodenej W. Z., nar. X.X.XXXX, do bytu na E. ulici XX v P., túto fyzicky napadol tak, že ju silno udieral päťami do oblasti hlavy predovšetkým tváre, hrudníka, brucha, chrbta, horných končatín a škrtil ju, pretože poškodená mu nechcela povedať, kde bola a prečo sa domov vrátila tak neskoro a v dôsledku tohto útoku jej spôsobil zranenia, a to zlomeninu chrupkovej časti nosa s výtokom krvi do nosa, viacpočetné krvné výrony na tvári, hrudníku, chrbte, oboch ramenách, v bedrovej oblasti vpravo a spôsobil jej vnútorné poranenia a to krvný výron v mäkkých pokrývkach lebečných v temenno-spánkovej oblasti vľavo, zakrvácanie do spánkoveho svalu obojstranne, viacpočetné pomliaždenia a zakrvácania do svalstva chrbta a hrudníka, zlomeninu hrudnej kosti, viacpočetné sériové zlomeniny rebier obojstranne, krvný výron v pohrudnici obojstranne, pomliaždenie pľúc obojstranne, masívne zakrvácanie do brušnej dutiny, trhlinu sleziny, pomliaždenie až rozdrvenie pravého laloka pečene a zakrvácanie do zapobrušnicového priestoru, kožnú odreninu na brade obojstranne s krvným výronom, ako aj krvný výron na krku, zlomeninu horného rohu štítnej chrupky vľavo, zakrvácanie do svalstva krku v oblasti štítnej chrupky, krvný výron pod sliznicou hltana a hrtana, v dôsledku ktorých zranení poškodená W. Z. zomrela v Leviciach dňa 28.02.2012 o 20.45 hodine.

Za to bol obvinený Z. S. odsúdený podľa § 145 ods. 2 Tr. zák. s prihliadnutím na poľahčujúcu okolnosť uvedenú v § 36 písm. d) Tr. zák., nezistiac priťažujúce okolnosti podľa § 37 Tr. zák. za použitia § 38 ods. 2, 3 Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 20 (dvadsať) rokov, pričom na výkon uloženého trestu bol podľa § 48 ods. 3 písm. b) Tr. zák. zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s maximálnym stupňom stráženia.

Podľa § 76 ods. 1 Tr. zák. súd uložil obvinenému ochranný dohľad v trvaní 2 (dva) roky.

Podľa § 77 ods. 1 písm. a), b), c) Tr. zák. obvinený je po výkone trestu odňatia slobody povinný oznamovať potrebné údaje o spôsobe a zdrojoch svojej obživy a tie aj preukazovať, osobne sa hlásiť v určených lehotách a vopred oznamovať vzdialenie sa z miesta trvalého bydliska príslušnému orgánu vykonávajúcemu ochranný dohľad.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. súd zaviazal obvineného zaplatiť titulom náhrady škody poškodenej spoločnosti Všeobecná zdravotná poisťovňa, a. s. Bratislava na účet vedený v štátnej pokladnici č. účtu: 000000-XXXXXXXXXX/XXXX, VS: XXXXXXXXXXXX, KS: 0058, sumu 57,19 eura.

Podľa § 288 ods. 1 Tr. por. súd poškodenú S. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. - D., G. ulica číslo XXXX/XX, s jej nárokom na náhradu škody odkázal na občianske súdne konanie.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie obvinený Z. S., ktoré odôvodnil prostredníctvom svojho obhajcu JUDr. Evarista Zuzana (č.l. 655 - 659). Na základe včas podaného odvolania vo veci rozhodoval Krajský súd v Nitre na verejnom zasadnutí 30. októbra 2014 rozsudkom sp. zn. 4To/76/2014, ktorým podľa § 321 ods. 1 písm. b), c), d), e) Tr. por. napadnutý rozsudok zrušil v celom rozsahu a sám podľa § 322 ods. 3 Tr. por. uznal obvineného za vinného z obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa § 145 ods. 1, ods. 2 písm. c) Tr. zák. (§ 139 ods. 1 písm. e), § 127 ods. 3 Tr. zák.) na rovnakom skutkovom základe, ako ho ustálil súd prvého stupňa v napadnutom rozsudku.

Obvinenému za to uložil podľa § 145 ods. 2 Tr. zák., s použitím § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák. (po zistení poľahčujúcich okolností uvedených v § 36 písm. j), d) Tr. zák. a po nezistení žiadnej priťažujúcej okolnosti uvedenej v § 37 Tr. zák.), § 39 ods. 1, ods. 3 písm. b), § 42 ods. 1 Tr. zák. a podľa zásad uvedených v § 41 ods. 2 Tr. zák. súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 15 (pätnásť) rokov, pričom na výkon uloženého trestu zaradil obvineného podľa § 48 ods. 4 Tr. zák. do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. súd zrušil výrok o treste uloženom obvinenému Z. S. skorším trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava V z 20. januára 2014 (doručenom mu 10. februára 2014) sp. zn. 1T/5/2014, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Podľa § 76 ods. 1 a § 78 ods. 1 Tr. zák. súd obvinenému uložil ochranný dohľad na 1 (jeden) rok.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. súd uložil obvinenému povinnosť nahradiť právnickej osobe Všeobecná zdravotná poisťovňa, a. s. Bratislava na jej účet v Štátnej pokladnici číslo 000000-XXXXXXXXXX/XXXX, VS: XXXXXXXXXXXX, KS: 0058 škodu vo výške 57,19 eura.

Podľa § 288 ods. 1 Tr. por. súd poškodenú S. A. s uplatneným nárokom na náhradu škody odkázal na občianske súdne konanie.

Rozsudok súdu prvého stupňa nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť 30. októbra 2014, kedy vo veci rozhodol krajský súd, pričom obvinený v súčasnej dobe uložený trest vykonáva, t. č. v Ústave na výkon trestu Želiezovce.

Odpis rozhodnutia krajského súdu obvinený prevzal 19. januára 2015, jeho obhajca 27. decembra 2014 a rozhodnutie prevzali aj ostatné strany trestného konania.

Okresný súd Nitra dňa 2. októbra 2018 predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky dovolanie C. S., sestry obvineného Z. S., ktoré podala prostredníctvom zvoleného obhajcu JUDr. Evarista Zuzana s výslovným písomným súhlasom obvineného (č.l. 979). Dovolanie bolo podané na súde prvého stupňa 18. januára 2018 z dôvodov § 371 ods. 1 písm. c), g), i) Tr. por.

V rámci uplatnených dovolacích dôvodov zopakoval argumentáciu, ktorú použil už v dôvodoch svojho odvolania proti rozsudku súdu prvého stupňa (č.l. 655 - 659).

Dovolanie po obsahovej stránke je v podstate totožné s dovolaním, ktoré podal obvinený 24. mája 2015 prostredníctvom zvoleného obhajcu JUDr. Vladimíra Štefeka (č.l. 918 - 937) a ktoré vzal podaním zo 17. februára 2016 (č.l. 966) späť. Následne predsedníčka senátu súdu prvého stupňa vzala uznesením z 22. februára 2016 podľa § 375 ods. 3 Tr. por. späťvzatie dovolania obvineným na vedomie (č.l. 968).

Predsedníčka senátu súdu prvého stupňa v súlade s ustanovením § 376 Tr. por. doručila rovnopis dovolania na vyjadrenie ostatným stranám, ktoré by mohli byť rozhodnutím o dovolaní priamo dotknuté. Uvedenú možnosť vyjadriť sa využila poškodená Všeobecná zdravotná poisťovňa, a. s. Bratislava i Krajská prokuratúra v Nitre.

Poškodená Všeobecná zdravotná poisťovňa vo svojom vyjadrení (č.l. 1032) uviedla, že k dovolaniu nemajú čo uviesť, nakoľko náklady zdravotnej poisťovne si uplatnili v pôvodnom konaní a v súčasnej dobe sú vymáhané exekučne.

Prokurátor Krajskej prokuratúry v Nitre vo svojom vyjadrení (č.l. 1034 - 1037) navrhol dovolanie odmietnuť podľa § 382 písm. c) Tr. por., pretože nie sú splnené podmienky dovolania. Obe vyjadrenia strán boli doručené obvinenému i obhajcovi, ktorí však na uvedené podania nereagovali.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní obvineného skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 1, ods. 2 Tr. por.), bolo podané prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.), v zákonnej lehote a na príslušnom súde (§ 370 ods. 1, ods. 3 Tr. por.) a spĺňa obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1, ods. 2 Tr. por.). Zároveň však zistil, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, nakoľko je zjavné, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por. (§ 382 písm. c) Tr. por.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len dovolací súd) opakovane pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zjavné, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších - mimoriadnych procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Tr. por., pričom v porovnaní s dôvodmi zakotvenými v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní sú koncipované podstatne užšie.

Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Možnosti dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, sú striktno obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštanca a dovolanie nebolo chápané len ako "ďalšie" odvolanie.

V posudzovanej veci bol ako prvý dovolací dôvod uplatnený dôvod uvedený v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Dovolateľom uvádzaný dovolací dôvod predpokladá, že v konaní došlo k porušeniu práva na obhajobu najmä tým, že boli porušené ustanovenia o povinnej obhajobe § 37 Tr. por. Predovšetkým ide o prípady, kedy súd vykonával úkony trestného konania bez obhajcu obvineného napriek tomu, že ho obvinený musel mať z dôvodu povinnej obhajoby. V posudzovanej veci bolo obvinenému vyšetrovateľom vznesené obvinenie pre skutok právne posúdený ako zločin zabitia podľa § 147 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák., nešlo o prípad povinnej obhajoby v zmysle § 37 Tr. por., a preto nemusel mať obhajcu už od vznesenia obvinenia. Napokon dovolací súd pripomína, že s touto námietkou obvineného sa už dostatočne vysporiadal krajský súd v dôvodoch svojho rozhodnutia (str. 14 - 15). V čase vydania tohto uznesenia išlo o počiatkové štádium trestného konania, kedy ešte neboli známe výsledky znaleckého dokazovania, nepochybne bola iba skutočnosť, že k smrti poškodenej došlo cudzím zavinením. Dôvod povinnej obhajoby a tým aj účasti obhajcu na úkonoch trestného stíhania nastal až po vzatí obvineného do väzby. Za tejto situácie dospel dovolací súd k záveru, že k žiadnemu zásadnému porušeniu práva na obhajobu v prípade obvineného nedošlo. V rámci tohto dovolacieho dôvodu nemožno úspešne uplatňovať ani námietky, že súdy nevykonali obvineným resp. obhajobou navrhované dôkazy. Obhajoba obvineného bola po celý čas trestného stíhania riadne zabezpečená, a preto námietky dovolateľa nie sú spôsobilé naplniť dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por.

Dovolateľ ako ďalší dovolací dôvod uviedol ustanovenie § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Vo všeobecnej rovine k tomuto dovolaciemu dôvodu považuje dovolací súd za nutné uviesť, že uvedený dovolací dôvod sa vzťahuje k najdôležitejšej fáze trestného konania - k dokazovaniu. Dokazovanie prebieha v štyroch etapách, začína vyhľadávaním, nasleduje etapa zabezpečovania dôkazov, potom ich vykonávanie a nakoniec etapa hodnotenia dôkazov. Za dôkaz pritom môže slúžiť všetko, čo môže prispieť k náležitému objasneniu veci a čo sa získalo z dôkazných prostriedkov zadovážených podľa Trestného poriadku alebo podľa osobitného zákona.

Dôvod dovolania podľa citovaného ustanovenia sa vzťahuje predovšetkým k tretej etape dokazovania, t.j. k vykonávaniu dôkazov súdom. V tejto súvislosti dovolací súd pripomína, že dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. možno uplatniť v prípade, ak dôjde k porušeniu zákonných ustanovení upravujúcich vykonávanie jednotlivých dôkazných prostriedkov a aby sa napadnuté rozhodnutie opieralo o nezákonné dôkazy. Nemožno však ním úspešne napadnúť informatívnu hodnotu dôkazu, resp. spôsob jeho vyhodnotenia súdom. V rámci tohto dovolacieho dôvodu dovolateľ iba polemizoval s vyhodnotením jednotlivých vykonaných dôkazov súdmi oboch stupňov. Dovolací súd žiadne pochybenie zo strany nižších súdov nezistil. Argumentáciu dovolateľa vo vzťahu k tomuto dovolaciemu dôvodu preto dovolací súd vyhodnotil ako nedôvodnú.

Napokon dovolateľ vo svojom mimoriadnom opravnom prostriedku uplatnil dovolací dôvod uvedený v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

V rámci posudzovania existencie tohto dovolacieho dôvodu dovolací súd skúma, či skutok ustálený súdmi nižšieho stupňa bol správne podradený pod príslušnú skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Iba opačný prípad odôvodňuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu. Do úvahy prichádzajú alternatívy, že skutok mal byť právne posúdený ako iný trestný čin, alebo že skutok nie je trestným činom. Spomenutý dovolací dôvod naplnia aj zistenie, že napadnuté rozhodnutie je založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Pod týmto sa rozumie napr. nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť činu (§ 24 až 30 Tr. zák.), premlčania trestného stíhania (§ 87 Tr. zák.), ďalej pochybenie súdu pri ukladaní úhrnného alebo súhrnného trestu, spoločného trestu alebo ďalšieho trestu (§ 41 až 43 Tr. zák.), ukladania trestu obzvlášť nebezpečnému recidivistovi podľa

§ 47 ods. 2 Tr. zák. Uvedené ustanovenie sa vzťahuje aj na porušenie iných hmotnoprávných predpisov ako je Občiansky zákonník, Obchodný zákonník a pod. pokiaľ tieto majú priamy vzťah k právnemu posúdeniu skutku.

K tomuto dovolaciemu dôvodu je potrebné ďalej uviesť, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o existencii tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili sudy nižšieho stupňa, teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia, čo vyplýva aj z dikcie ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi nižšieho stupňa nemôže ani meniť, ani dopĺňať. To znamená, že vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižšieho stupňa vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať iba námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové námietky sa pritom považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštancie. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je totiž v konaní na súde prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, resp. korigovať iba odvolací súd v rámci odvolacieho konania. Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu „odvoláciu“ inštanciu zameranú na preskúmavanie rozhodnutí súdu druhého stupňa. V tomto smere dovolací súd odkazuje na ustálenú judikatúru k výkladu a aplikácii dovolacieho dôvodu podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.

Z obsahu dovolania vyplýva, že vo vzťahu k citovanému dovolaciemu dôvodu dovolateľ uplatnil výlučne námietky, ktorými zjavne vybočil z deklarovaného dovolacieho dôvodu. Jeho námietky smerovali proti spôsobu hodnotenia dôkazov a správnosti skutkových zistení súdmi nižšieho stupňa. V podstate spochybňoval súdmi ustálený skutkový stav a následne predostrel vlastnú verziu skutku založenú na inom, pre neho priaznivom hodnotení dôkazov. Skôr ako o právnu námietku ide o skrytú snahu vyhodnotiť vykonané dôkazy a skutkový stav v prospech obvineného.

Pokiaľ ide o právnu kvalifikáciu konania obvineného ako obzvlášť závažný zločin vraždy podľa § 145 ods. 1, ods. 2 písm. c) Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e), § 127 ods. 3 Tr. zák., táto zodpovedá priebehu skutkového deja uvedeného vo výroku napadnutého rozhodnutia po objektívnej i subjektívnej stránke a je správna.

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

V posudzovanej veci, ako z vyššie uvedeného vyplýva, neboli splnené zákonné podmienky dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c), g), i) Tr. por., preto Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí dovolanie C. S., sestry obvineného Z. S., podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.